



LUND UNIVERSITY

Remissyttrande: Promemorian Tidsgräns för häktning av barn

Jönsson, Sverker

2021

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Jönsson, S. (2021). Remissyttrande: Promemorian Tidsgräns för häktning av barn.

Total number of authors:
1

Creative Commons License:
Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Juridiska fakultetsstyrelsen
Universitetslektor Sverker Jönsson

Riksdagsförvaltningen

Remiss: Promemorian Tidsgräns för häktning av barn

Dnr 890-2020/21

Juridiska fakultetsstyrelsen, Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerad promemoria Tidsgräns för häktning av barn, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av universitetslektor Sverker Jönsson.

Juridiska fakultetsstyrelsen tillstyrker – med tillägg av nedanstående kommentarer – utskottets förslag i och för sig.

Som fakultetsstyrelsen förstår utskottets förslag så anser utskottet att ingen tidsbegränsning för häktning bör införas för vuxna personer misstänkta för brott. Med tanke på den mycket allvarliga, rättsligt och mänskligt djupgående kritik Sverige fått genom decennier från internationella organisationer och människorättsorganisationer i anledning av de synnerligen långa häktningstider som råder, samt med tanke på de utredningar och lagförslag som framställts för att åstadkomma en förändring av situationen, finner fakultetsstyrelsen det ägnat att framkalla djup förvåning att utskottet kommit till slutsatsen att ingen begränsning av häktningstider behöver införas i svensk rätt för vuxna personer misstänkta för brott.

Det går inte att tolka Justitieutskottets position på något annat sätt än att utskottet och dess ledamöter medvetet ignorerar de rättsliga bedömningar som under mycket, mycket lång tid gjorts av oberoende folkrättsliga institutioner och organisationer. Vidare präglas såväl regeringens proposition som utskottets förslag när det gäller häktningstider i Sverige av en gravt missvisande och fundamentalt oriktig motsättning mellan utredningseffektivitet i förundersökningar å ena sidan och begränsningar av häktningstiderna å den andra. I själva verket har dessa två ingenting med varandra att göra. Effektiviteten hos Polismyndigheten, Nationellt forensiskt centrum och Åklagarmyndigheten beror helt och hållet på tre faktorer som på intet sätt har med häktningstider att göra: 1) Resurstilldelning till myndigheterna, 2) Kompetensnivån hos myndighetens anställda samt 3) metodutveckling inom de givna rättsliga ramarna för myndigheterna. Att svenska domstolar slentrianmässigt under årtionden accepterat och förstärkt allt längre häktningstider och långtgående häktningsrestriktioner för att kompensera för organisatoriska och kompetensmässiga brister hos brottsutredande myndigheter är ett uttryck för att svenska domare missförstått sin rättsvårdande roll i en rättsstat samt för en djupt problematisk och rättsvidrig inställning till mänskliga rättigheter.

Därutöver måste det framhållas att brottslighetens omfattning, struktur och utveckling inte har det minsta att göra med strafflagstiftning överhuvudtaget. Om justitieutskottets ledamöter på allvar önskar påverka brottsligheten bör frågan

snarast lämnas över till andra politikområden såsom socialpolitik, bostadspolitik, arbetsmarknadspolitik, skolpolitik och integrationspolitik. Det finns inte och har aldrig funnits någon stabil vetenskaplig grund för att påstå att strafflagstiftning i sig själv påverkar brottsligheten.

Vad gäller den specifika fråga som utskottet önskar svar på, ”i vilken utsträckning förslaget ökar incitamenten för äldre kriminella att utnyttja och förmå personer som är under 18 år att begå eller ta på sig skulden för allvarliga brott” ska följande sägas: Frågan är en empirisk fråga, det vill säga att ett seriöst svar kräver kriminalvetenskapliga forskningsinsatser. Att i rådande kunskapsläge besvara frågan skulle vara (och är i förekommande fall) ren spekulatation eller oinitierat privat tyckande. Det är inte heller dessa mer eller mindre inbillade dimensioner av förslaget som är de väsentliga. Det väsentliga är att Sverige – åtminstone för barn – i någon mån lever upp till sina internationella åtaganden om grundläggande mänskliga rättigheter.

Juridska fakultetsstyrelsen kan avslutningsvis konstatera att den straffrättsliga och straffprocessrättsliga lagstiftningsprocessen, när den till exempel sker i form av allt fler hastigt hopsnickrade utskottspromemorior av aktuellt slag, förlorar den seriositet som tidigare präglat svensk lagstiftningstradition.

Enligt delegation

Sverker Jönsson